

FELSŐKRISZTINA

2005. ADVENT

Felső-Krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia, 1124 Budapest, Apor Vilmos tér 9, telefon: 356-0089

Szentmisék rendje:

Hétköznapokon reggel 1/28 és este 6 órakor

Vasárnap reggel 1/28, 9, 1/211, 12, este 5 és 6 órakor

Hivatali órák:

Hétfőn, kedden, szerdán és pénteken

délelőtt 9-12, délután 1/25-1/26 óráig

Veszélyben a katolikus iskolák

Erdő Péter bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke a négy történelmi egyház közös sajtó tájékoztatóján december 5-én a következőképpen magyarázta el a jelenlévő újságíróknak az egyházi intézmények finanszírozásának történelmi, jogi hátterét:

A rendszerváltás után megalkotott első törvény, az 1990. évi IV. törvény elismeri az egyházak számára a közszolgálati intézmények alapításának, fenntartásának a jogát. Ebbe oktatási, kulturális, nevelési, szociális, egészségügyi intézmények beletartoztak, ahogyan ezt a törvény kifejezetten említi is. Ugyanakkor a törvény garantálja, hogy ezekre a tevékenységekre az állam az állami hasonló intézményekkel egyenlő normatív támogatást biztosít. Ez nem valami különleges kiváltság volt, ez nem a nyugat-európaiak által irigyelhető kedvezményezett helyzet volt, hanem egyszerűen a legelembb szükségszerűség. Amikor ugyanis az egyházak ilyen jellegű intézményeket tartottak fenn 1948, az államosítás előtt, akkor ezeknek működési alapjaik voltak, amelyek történelmileg alakultak ki.

(folytatás a 2. oldalon)

Krónika

„Szűzanyám, nálad többet senki sem adott Istenének. Mégsem ezért vagy a legáldottabb az asszonyok között, hanem mivel befogadtad a végtelen Szeretet legnagyobb ajándékát: őt magát, az emberré lett Istent. Azt mondják, a szeretetben jobb adni, mint kapni. Ez igaz, de van legjobb is, egészen elfogadni azt, akit szeretünk.”

(Cserháti József: Mindennap együtt az Úrral)

Adventi és karácsonyi események

December 4-én 8-13 óráig **karácsonyi vásárt rendezett a Karitás** a plébánián. Ép, tiszta, árusításra alkalmas könyveket, ajándékokat vártak, amelyek eladásából befolyt jelentős összeget a plébánia szegényei karácsonyának szebbé tételére fordítják.

Adventben az idén is indult **Szállás keres a Szent Család** imalánc, amely ezúttal is **Hernády-né Szemere Rita** áldásos, szervező munkáját dicséri. Bár lapzártakor még voltak „üres” napok, reméljük, hogy az idén is két kört tudunk indítani.

Adventben minden hétfőn, szerdán és szombaton **roraté** szentmise van reggel 6 órakor. December 17-én reggel lesz a hittanosok hajnali miséje.

Adventben minden hétfőn, szerdán és szombaton **roraté** szentmise van reggel 6 órakor. December 17-én reggel lesz a hittanosok hajnali miséje.

(folytatás a 2. oldalon)

Az újság ingyenes, előállítási költsége példányonként 50Ft. Kérjük a kedves híveket, amennyiben tehetik, támogassák a lap további megjelenését. Köszönjük.

(folytatás az 1. oldalról)

Hagyományainkhoz híven az adventi szombatokon az esti szentmise végén a Szkóla vezetésével vesperást éneklünk. Az elmélkedéseket az első héten László atya, a többi szombaton *Burbela Gergely* verbita atya vezeti.

Szombatonként az esti mise előtt, alatt és után lehetőséget biztosítunk gyónásra.

December 5-én – gyermekeink örömeire – a Csacsi-rét után plébániánkon is járt a Mikulás Komáromi János bácsi képében. Köszönjük neki, hogy fáradtságot nem kímélve ezúttal sem hagyott ki minket...

Advent második vasárnapján a fél 11 órai szentmisén 80 testvérünk részesült a betegek szentségében.

December 15-én 15 órakor az **Apor Vilmos Idősek Klubja** adventi klubdélutánt tartott a plébánián.

Az idén december 18-án 19 órakor tarja adventi áhítatát **Gitáros Együttesünk**. Ezen a vasárnapon a 18 órás szentmise lesz a gitáros mise.

Kérjük, hogy akik – híven az eddigi hagyományokhoz – az idei karácsonyon is szeretnének süteménnyel kedveskedni a plébánia területén lévő szociális otthonok lakóinak, a süteményeket december 17-én és 18-án adják le a sekrestyében.

Cserkészaink az idén is elhozzák a Betlehemi lángot. Kérjük, hogy azok, akik szívesen fogadnák, iratkozzanak fel a sekrestyében. Cserkészaink december 23-án a dél-előtti órákban viszik a lángot a családokhoz.

A **betlehemes játék** december 24-én délután 3 órakor rendezzük.

December 17-én 9 órától templomtakarítás lesz. Jöjünk el minél többen, hogy tiszta, feldíszített templommal és lélekkel várhasuk az Üdvözítőt!

Béres György

Veszélyben a katolikus iskolák

(folytatás az 1. oldalról)

Ezeket a gazdasági alapokat, termelő eszközöket ellenszolgáltatás nélkül elvonták, ugyancsak az egyháztagoknak a jelentősebb magántulajdonát is. Tehát bölcsen tudta azt a törvényhozó, hogy semmilyen más reális lehetősége az egyházaknak nincsen arra, hogy ilyen intézményeket működtessenek, csak az, hogyha az állam az állampolgári jogegyenlőségre tekintettel ezeknek az intézményeknek a számára is egyenlő állami finanszírozást biztosít. Ezek után az 1991. évi XXXII. törvényben – a megújult magyar kormányzat – mintegy készítette az egyházakat, hogy ilyen intézményeket pedig vállaljanak és vegyenek át. Ez úgy történt, hogy semmilyen termelőeszközt vagy más tulajdont nem juttattak vissza az egyházaknak, csak az 1948 előtt vagy istentiszteleti, vallási életre szolgáló vagy pedig ilyen közszolgálati célra használt épületeket. Tehát pontosan ezeket az épületeket kívánta a magyar állam akkor visszaadni azzal a feltétellel, hogy azokat az egyházak hasonló célokra fogják használni. Tehát strukturálisan a törvény beépítette azt a készletet, hogy az egyházak vegyenek át ismét ilyen intézményeket és igyekezzenek ezeken a területeken széleskörű tevékenységet kibontakoztatni.

Természetesen szó sem lehetett arról, hogy a régihez hasonló léptékben kerüljön erre sor, pl. az oktatásban a 60 % fölötti részesedés helyett a jelenlegi 5 % körüli katolikus részesedés az erőinknek a végső határát jelenti. Tehát a társadalmi realitást is figyelembe kell venni, amikor ezekről a problémákról tárgyalunk. Az ezt követő években az egységes normatív állami finanszírozás az összes ilyen szektorba tartozó intézmény vonatkozásában megváltozott; részekre osztották, egy részét áthárították az önkormányzatokra, az önkormányzatoknak juttattak bevételi forrásokat akár az adókból, az önkormányzati

adófizetési lehetőségekből vagy önkormányzati vagyonokból.

Ehhez képest az egyházi fenntartású intézményeknek ezt a különbözetet nem kívánták megadni. Az ebből fakadó vitáknak, problémáknak, gyakorlati szükséghelyzeteknek a szorítása idézte elő a meg-megújuló tárgyalásokat, majd az 1997-es Szentzéki Egyezményt, illetve az azt követő egyéb egyezményeket más egyházak és a Magyar Köztársaság között. De azóta is újra meg újra azt tapasztaljuk, hogy bizony át-átstrukturálják ezeket a közszolgálati intézményeknek a finanszírozását, megosztják a normatív támogatást, más-más forrásokat kapcsolnak be, de mindig olyan jelleggel, hogy azoknak egy részéből az egyházi fenntartású intézmények kimaradjanak.

Miután ezek az intézmények állami megbízásból, állami feladatot átvállalva végzik tevékenységüket, ugyanolyan magyar állampolgárok javára, akik az adójukat befizették, tehát ezeknek az állami finanszírozását a jogegyenlőség kívánja meg, nem pedig különleges kiváltság. Ennek az összefüggésnek az eredménye az, hogy évről évre meg-megújuló alkudozás kezdődik, amikor különbség keletkezik az önkormányzati, az állami és az egyházi fenntartású intézmények finanszírozásában.

Az idén a költségvetési törvény tervezetében jelentős különbség bukkan fel újra, - nem először a történelemben! Most nagyjából az a szerkezet, hogy csökkentették a normatívákat, majd az állami és önkormányzati intézmények részére pl. a kistérségi társulásokon keresztül megnyitották az ezt pótló másik finanszírozási csatornát, ezt azonban a jogszabályok értelmében az egyházi intézmények nem vehetik igénybe. Ezzel egyenlőtlenség keletkezett a finanszírozásban, ezért kívánjuk, hogy ezt a költségvetési törvény tervezetének módosításával szüntessék meg, állítsák helyre valamilyen technikával az egyenlő finanszírozást."

Városmisszió Budapesten 2007-ben

A budai plébániák képviselőtestületi küldötteinek novemberi ülésén Várnai Péter atya, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem lelkésze, ifjúsági referens volt a vendég. A mintegy negyven magyar résztvevő egyikeként volt ott a Lisszaboni Városmisszió. Élményeiről és a városmissziós mozgalomról tartott előadást, s egyben tájékoztatást adott a 2007-es budapesti városmissziós előkészületekről, együttgondolkodásra buzdítva a küldötteken keresztül a híveket.

Beszámolójában először a városmisszió fogalmáról, szükségességéről, a mozgalom megalakulásáról szólt. Elmondta, hogy nyolc évvel ezelőtt az *Emánuel Közösség*, kezdeményezésére jött létre. Megkeresték Párizs, Bécs, Brüsszel érsekét és Lisszabon pátriárkáját, felajánlva segítségüket, hogy együtt próbálják megszólítani a várost. Együttműködésük eredményeként született meg a városmisszió-mozgalom 2003-ban, amelyhez Erdő Péter bíboros úr révén Budapest is csatlakozott. Eddig három fővárosban tartottak városmissziót: 2003-ban Bécsben, 2004-ben Párizsban és idén Lisszabonban. Jövőre Brüsszelben lesz városmisszió, majd 2007-ben Budapesten, melyre az előkészületek már elkezdődtek.

Felmerülhet a kérdés – folytatta Péter atya –, hogy miért van szükség két éves előkészületre? Jobban megértjük, ha nem úgy fogjuk fel, mint egy kipipálandó feladatot vagy egy egyszeri, látványos rendezvényt. A városmisszió arra a kérdésre keresi a választ, mit jelent számunkra a város, hogyan lehet lelkiületét megújítani? A város jelenti a közösséget, a történelmi gyökereket, az egykor itt élt szenteket, s hogy ma is szentek polgártársai lehetünk.

Az európai civilizáció válságban van. Ha nem Jézusra és a szentekre

alapozunk, komoly identitásválság vár ránk. Három tényező alapozza meg az európai kultúrát. A görög-római jogrend, a zsidó-keresztény értékrend és a népek saját kultúrája. Ha ebből bármi hiányzik, az európai identitás összeomlik. Az elmúlt évek, évtizedek eseményei egyértelművé tették a válság jeleit. Tapasztalható e folyamat hazánkban is, mert bár a népegyházi örökség még fellelhető, de nagy tömegek élnek értékek nélkül, a korlátatlan szabadság (szabadosság) és lehetőségek bővületében. Ezért a mozgalom kezdeményezői úgy látják, hogy újra az Evangéliumot kell adni Európának.

Csak az evangelizációval lehet megmenteni az európai civilizációt. Az újarevangelizációs folyamat három fázisát a következőkben határozhatjuk meg:

Először **a megszólítás**. Tudatosítanunk kell személy szerint mindenkiben: *Isten szeret téged, fontos vagy számára és fontos vagy számunkra is*. Azt is tudatosítanunk kell, *hogy közösség nélkül nem lehet élni, s hogy a megszólítottól nem várunk semmit*.

A második a közösséghez **csatlakozás lehetősége**, s annak felkínálása.

A harmadik **a szentségre való meghívás**, hiszen, mint II. János Pál pápa is utalt rá, aki nem az élet-szentséget célozza meg, középszerűvé válik.

Az eddigi városmissziók tapasztalatai alapján nagyjából forgatókönyv alakult ki a missziós hét programjára.

Délelőttöként közös zsolozsma és imádság után konferencia az új evangelizációról. Itt beszédek, beszámolók hangzanak el, a problémák számbavétele, valamint javaslatok megfogalmazása történik. Fontos része a délelőtti konferenciának a tanúságtevők bemutatko-

zása. Ezek a konferenciák valamelyik nagy templomban vagy kongresszusi teremben zajlanak 1300-1500 résztvevővel. A kongresszussal párhuzamosan szerte a városban a plébániákon 15-50 fős csoportok beszélgetnek a legkülönbözőbb, mindenkit érintő és érdeklő kérdésekről, mint pl. család, kultúra, tudomány, környezetvédelem, stb.

A másik programcsoport a déli szentmisét követő városmisszió, amelynek során a résztvevők ki-mennek az utcákra s megszólítják az arra járókat, elbeszélgetnek velük. Lényeg, hogy bátran ki kell menni, hiszen a hit nem magánügy, hanem igenis közügy – hiszen ez az emberi lét értelme és célja. Az Egyház alapvető feladata az Evangélium terjesztése – fogalmazott Várnai Péter atya. Példaként említette, hogy Bécsben sátrakat állítottak fel, ahol kávéházat rendeztek be, és ide invitálták egy kávéra – s ha volt kedve hozza egy kis beszélgetésre – az arra járókat,

Ahogy azt az Új Emberben is olvashattuk, a budapesti találkozó főszervezője dr. Marik József főorvos, az Emánuel közösség tagja. A felkészülés már most elkezdődik. Fontos, hogy minél többen csatlakozzunk a szervezők munkájához, plébániák, lelkiismereti mozgalmak, imacsoportok, hiszen a városmisszió egyik nagy hozadéka épp az előkészület során a város és az egyház között kialakuló párbeszéd, amely alapot ad arra, hogy a sikeres megrendezést követően az evangelizáció folytatódhasson.

Búcsúzóul Várnai Péter atya minden jelenlévő plébániát megajándékozott egy CD-vel. Ezen Párizsi városmisszióról készült felvételek láthatók, melyek alapján képet kapunk a városmisszió hangulatáról. (A CD a plébánián a közösségek számára kikölcsönözhető).

Béres György

Időszerű gondolatok a keresztények társadalmi felelősségéről

A huszonegyedik század fordulójára hihetetlenül megnövekedett az ember hatalma és pusztításra való képessége. Moralitása viszont nem fejlődött, ellenkezőleg, félelmetesen hanyatlak. A hazai légkört napról-napra egyre jobban szennyezik az erkölcsi értékvesztés következményei. Erkölcs nélkül azonban az emberi szabadság önmaga karikatúrájává válik. A magát „szabadnak” nevező társadalom a szakralistól való eltávolodás eszeveszett igyekezetében elvágja saját magát eredeti alapjától. Szomorú példa erre, hogy az egyesülő Európa alkotmánya hallani sem akar keresztény gyökereiről, megtagadja, nem ismeri el saját alapját. A „felvilágosult” ember Isten tekintélyének leválasztására törekszik. A keresztény erkölcsi értékek relativizálásának korát éljük, magyarán szólva az elszabadult ultraliberális nézetek szerint a jó és a rossz mibenléte nem határozható meg, a bűn, mint fogalom nem létezik. A keresztény hívő tudatában van, hogy a világban működő rossz, a gonosz lélek, a diabolosz, a mindent összezavaró munkája. Legnagyobb diadala éppen az, ha el tudja hitetni, hogy ő nem is létezik. Ez a mi tragédiánk kiindulási pontja, mert akik elfogadják az ultraliberális nézeteket azt hiszik, hogy bármit megtehetnek, amire csak képesek, és ha az nekik jó. Hogy másnak, a társadalomnak jó-e, az nem érdekes kérdés. Hirdetői hamisan és cinikusan demokráciára hivatkoznak, ám csak a legfontosabb alaptételt hallgatják el, miszerint a jól működő demokrácia nem más, mint kötelességek és jogok harmónikus egysége kellene legyen.

Ebben a saját vesztébe rohanó világban csak egyetlen szilárd kapaszkodó létezik az erkölcsi értékekhez igazodó keresztény világnézet, amiben jog, etika, erkölcsi ér-

ték azonos értelmű párhuzamos fogalmak. Az evangélium tanítása nem ismer olyan hivatalosan megfogalmazott, naponta hallható és olvasható sunyi magyarázkodásokat, miszerint a társadalmi vagyon ellen elkövetett haszonszerző mesterkedés vagy a közjó elleni erkölcs-rombolás ugyan nem etikus, de jogszerű, ezért nem is büntethető. Így alakul ki a kettős mérce gyakorlata, a vagyonost a joghézagokban jártas csalafinta joghatóság tisztára mossa, a nagyságrendekkel alacsonyabb kárt okozót pedig rács mögé teszi.

Az ilyen kisiklott felfogás nem ismer hazát és nemzetet, mert „ország-lakosság”-ról beszél. Nem tördököl tőlünk elszakított határon túlra került testvéreinkkel, csak megtagadni és megtagadásukra biztatni képes. Tönkreteszi a nemzeti kultúrát, a közoktatást. Egyes arcátlan képviselői már óvszereket akarnak az iskolákba erőszakolni serdülő gyermekeink teljes erkölcsi elzüllesztésére számítva. Propagálják, támogatják a magzatok legyilkolását (abortusztábla). És ezen túl virágzik az állandósult korrupció, állami szintű szemünkbe hazudozás és félretájékoztató. És mindebben a liberális média nyújtja a fő támaszt becsületes emberek lejáratására, meghurcolására, és betereleiket abba csapdába, hogy örökké védekezni kényszerüljenek. Itt tartunk. Bekövetkezett az erkölcsi mérték súlyos dekadenciája. A „mérték” tönkrement, pedig Mécs László, nagy premontrei költőnk már évtizedekkel ezelőtt leírta a váteszi jósolatot előre figyelmeztetve:

*Ha a mérték tönkrement
Senki, semmi meg nem ment.*

Közéletünk beteg állapotát látva nem lehetünk közömbösek. Ne tévesszük szem elől azonban, hogy az Evangéliumnak az élet minden te-

rületéhez van üzenete, mert küldetése egyetemes és ezt meggyőződéses Krisztus követő kereszténynek ki is kell nyilvánítania. Természetesen a keresztény erkölcsi mérce szerint igazodó magatartás nem mindenkinek tetszik. Közéletünk bizonyos főszereplői nem fogják fel, hogy mit képviselnek a keresztény egyházak, gyanakodással figyelik megnyilatkozásait, saját hatalmukat látják veszélyben. Ezért hangoztatják fennhangon, hogy a vallás magánügy, a hívő keresztény maradjon a templomok falain belül. Ez megtévesztő hamis frázis, mert a vallás valóban magánügy, de **a hívő ember élete közügy**. A politika, a „polisz” a közösség, a társadalom ügye. Éppen ezért, ha egyesek számára bármily botrányosnak is hangzik, a keresztény embernek kötelező részt venni a politikában. A II. Vatikáni Zsinat után a klérusnak nem lehet pártokra bontott politikai szerepvállalása, ám a keresztény tanítás megköveteli a határozott állásfoglalást az égető társadalmi kérdésekben, mit korházak, iskolák, abortusz, eutanázia, azonos neműek házassága, közművelés állapota, határon túli magyarok ügye, stb. A pápai körlevelekből is egyértelmű, hogy a velünk szemben alkalmazott álláspont elfogadhatatlan. 1988-ban II. János Pál pápa *Christifideles laici* c. apostoli levele a leghatározottabban sürgeti az Egyházba tartozó világi hívők politikai elkötelezettségét.:

„A világi hívők a személy és társadalom szolgálatát tartva szem előtt az evilági ügyek keresztény szellemű intézése során semmi módon sem mondhatnak le a politikai életben való részvételről, vagyis arról a sokrétű és szerteágazó társadalmi, gazdasági, törvényhozói irányítói kulturális munkáról, amelynek célja szerves és intézményes módon a közjó előmozdítása...”.

Polcz Iván

Anya-lánya hétvégén Győrben

Egy októberi hűvös pénteken nekivágtunk 14 éves Nóra lányommal az „Új életet a családoknak” anya – lánya hétvégéjére Győrbe. Már a tavalyi évben is terveztem, de akkor a késői jelentkezés miatt lemaradtunk. Tulajdonképpen még soha nem töltöttem kizárólag Nórikával két vagy három teljes napot, ráadásul mentesítve minden házi- és egyéb munkától, így az összes időnkét egymásnak adhattuk. Nem tudom, ti hogy vagytok ezzel. Nekem ez már önmagában is nagyon sokat jelentett.

Az alapítvány törekvései a társadalom alapsejtjeiként működő kapcsolatokra, a házasság és a család értékeinek tudatosítására és védelmére ill. preventíven a családi életre való megfelelő felkészítésre irányulnak. Célul tűztek ki a családok segítségét. A család pillére vitathatatlanul a házastársi kapcsolat – az anya – apa viszony – melyre lehet tovább építeni a gyerekek való kapcsolatát, valamint a tágabb családdal és a még tágabb társadalommal való viszonyt.

A családszolgálat közel 25 éve tevékenykedik Németországban és Ausztriában. 1996-ban rendezték meg az első magyarországi szemináriumot, 1999-ben megalakult az „Új Életet a családoknak” magyarországi alapítványa. Így írnak magukról: *„Tanfolyamainkkal házaspárokat, családokat, szülőket és jegyeseket szeretnénk megszólítani és nekik segítséget nyújtani abban, hogy hogyan tudják kapcsolataikat megszilárdítani, a Biblia útmutatása szerint boldoggá és gyümölcsözővé tenni. Munkatársaik nem családterápiás szakemberek, nem pszichológusok, hanem elkötelezett keresztény házaspárok, akik a Biblia tanítására, valamint a*

mozgalom és saját életük tapasztalatára alapozzák azt az ismeretanyagot, amit szeretnének átadni a résztvevőknek.” Programjaik a következők (a teljesség igénye nélkül): hétvégi szemináriumok jegyeseknek, ifjú-, illetve kevésbé ifjú házásoknak, anya-lánya, apa-lánya, apa-fia párosoknak. Anya-fiú metodikát még nem dolgoztak ki, de mivel nekem három lányom van, engem ez nem is érint. A lányok korhatára 8-16 év, de én inkább a 10-15 éves korosztálynak javaslom.

A szeminárium helye Győrben az Apor Vilmos Iskolaközpont kollégiumában volt, igen kellemes környezetben.

Első este mindenki bemutatkozott, és bemutatta a családját is. Nagyon szellemes keretek között. A hétvégén sok mindent megtudtam Nóráról is, a kapcsolatunkról is.

Fokozatosan derült ki számomra, hogy öt ember munkálkodik értünk, valamint az, hogy rengeteg idő, ötlet és energia van ebben a három napban. Ezúton is köszönöm nekik.

Voltak programok külön az anyáknak és külön a lányoknak. Nekik korcsoportos bontásban. Előadásokat hallgattunk a szeretet nyelvéről, a kamaszkorról, és ezekről volt alkalom közösen beszélgetni is. Megnyugtató, ha az ember rájön, mások is hasonló problémákkal küzdenek és hasonlóképpen látnak sok mindent, még ha nem is sikerül maradéktalanul megvalósítani. Az előadásokhoz kapcsolódóan könyveket is lehetett vásárolni a gyereknevelésről, női szerepről, párkapcsolatokról - számomra ismert, és még addig ismeretlen szerzőktől (Dr. Ross Campbell; Gary Chapman; Linda Dillow...) Rengeteg dolgunk akadt, az

időnk pontosan és katonásan be volt osztva, egyensúlyozva a túlsúlyolt és a lötyögős közötti vékony mezsgyén. Maradt idő imádkozásra, éneklésre is, hiszen ideális esetben kapcsolatainkban jelen van az Isten. Emellett szerepelt a napirendben külön anya-lánya idő is. A szellemi-lelki programok mellett volt alkalom a nevetésre, köszönhetően szellemes-könnyed programoknak. A közös kreatív foglalkozások, az együtt-ügyködés, közös gondolkodás közelebb hozza az érintetteket egymáshoz. Tulajdonképpen ezeket kellene a mindennapokba is belecsempésznünk. Felejthetetlen szép élmény volt a szombati „Ünnepi est”, maradjunk annyiban, hogy ez leírhatatlan. Vasárnap reggeli után közösen mentünk misére, majd folytatódtak a programok. Már ebéd előtt elbúcsúztunk egymástól, mivel sokan ebéd után már indultak is haza. Hiszen volt, aki Szegedről érkezett. Délután „kincseinket” összehajtogatva hazavonatoztunk mi is.

Az egymással töltött időn kívül külön ajándék volt a többiek megismerése is. A gyerekek is „egymásra találtak”, a kisebbek még könnyebben. Külön szeretettel gondolok a szobatársainkra, akik Pécsről érkeztek.

Mindent persze most nem árulok el, hátha van kedvetek Nektek is nekivágni. Én szeretnék elmenni a következő alkalomra másodszülött lányommal – Orsival – Tihanyba. Biztos nekem is tartogat az ismert programok mellett meglepetést is.

Jelentkezzetek időben.

<http://csaladszolgalat.wplanet.hu/portal1>

Wittek Krisztina

A képviselőtestület lelkigyakorlatáról

Az évenkénti hagyományos lelkigyakorlatra a már ismerős mátrai Stella üdülőben került sor 2005. október 14 és 16 között. Betegség, családi ügyek és hasonló okok miatt ezúttal is többen igazoltan nem tudtak eljönni, egyvalaki viszont nagyon hiányzott: *Takács Laci*. Hiányzott, nem is elsősorban az évek során Tőle megszokott precíz-alapos előkészítő szervezés, a mindig nagy gondossággal fillérre-kilométerre pontosan előkészített útiterv elkészítésének vagy a szobabeosztás korántsem hálás, szolgálatként vállalt munkája, hanem Ő maga. Ő, aki az eddigi együttléteink során szerény létevel, egyszerű, lényegre törő kérdéseivel és meglátásaival úgy gazdagította a mindenkori lelkigyakorlatokat, hogy példát is adott a tárgyszerűségre, azaz hogy a számunkra esetleg mégoly fontos gondolatok-érzések közlésével ne kalandozunk el a témától. A közösségi programok, de különösen a lelkigyakorlatok „sikeres lebonyolításához” nem elég ugyanis a mondani-valót didaktikailag hatékonyan közvetíteni tudó kommunikációs módszer, legalább olyan fontos a résztvevők alázata, ami mind a témára, mind a másik gondolataira való koncentrált odafigyelést jelenti. Nos, kis csoportunk e szempontból most jól vizsgázott, pedig a téma korántsem volt könnyű: hitünk, keresztény voltunk boldogító titka, az *Eucharisztia*. A lelkigyakorlatot *Hagyó József* atya vezette: egy-egy rész-témakör megtárgyalásához a vezérfonalat a mexikói eucharisztikus kongresszus dokumentumai főbb gondolatainak/megállapításainak a kiemelésével adta meg, hogy azokat csöndben elvonulva ki-ki továbbgondolja, majd véleményét-kérdéseit az atyával ill. a többiekkel megossza. Az első gondolatkör például a *Krisztus-arc* volt, konkrétan, hogy a mai (nemcsak a hívő) ember

nagyon is látni kívánja Krisztus arcát, s meg akarja tapasztalni, beváltva akarja tudni a „Veletek vagyok” ígéretet, és azt szeretné, hogy – az emmauszi tanítványokhoz hasonlóan – őt is öröm töltené el, hogy látta az Urat. Ugyanakkor megtapasztaltuk, hogy Krisztus konkrét emberi arcvonásai – bár sok mindent elárulnak – szempontból lényegtelenebbek (volt olyan kérdés is, hogy a mai ember számára tényleg oly fontos-e annak a kutatása, hogy valójában milyen is volt Krisztus arca). Így az Eucharisziával kapcsolatban azt kell mélyebben megérteni, hogy a kenyér és a bor színében (mint a teremtett világ különleges adományában) Krisztus reálisan jelen van, és ez a jelenlét minőségileg teljesen más, mint Krisztus jelenlétének vagy teremtettségünk megélésének más formái ill. jelei. (Kovács *Ádám* e jelenlétet egy nagyon is kifejező hasonlattal világította meg: mikor már felnőttként meglátogatta odahaza édesapját, oly jó volt vele együtt egy szobában ücsörögni, annak ellenére, hogy tulajdonképpen alig beszélgettek. Jó nagyokat hallgattunk együtt apámmal - mondta - ő a fotelban olvasott, én az asztalnál - mégis vele voltam, együtt az otthon melegében.) Következésképp az *adoráció* is több mint a pusztá templomi csend romantikája vagy – mondjuk – a taizéi közösség ezernyi vibráló gyertyaláng közt felhangzó meditációs énekei. Ugyanakkor, s ez már egy másik gondolati blokk témája volt, az Eucharisztia maga a *világosság* és az *élet*, így „gyakorlati érvényesülése”, kegyelmi hatása feltételezi az imádkozó közösségeket, például a különféle egyházi mozgalmakat is. Ez utóbbiak tevékenységéről, a kapcsolatos élményekről többen is beszámoltak (házas hétvége, cursillo, stb.) Beszélgettünk arról is, hogy e misztérium megértése és megértetése mind

mély hitet, mind nagy akaratot igénylő, de főleg bizalmat feltételező olyan feladat, melynek ellátása nemcsak az idegenek, a keresők vagy a szentmisét pusztá társadalmi eseménynek tartó emberek felé tűnik nehéznek. Az áldozat-jelleget talán azzal lehetne jobban tudatosítani (s ezzel *Hagyó* atya is egyet értett), hogy a szentmisében a kenyér és a bor felajánlásakor - mielőtt a hívek felajánlási éneke a szöveget el nem nyomná - *mindig hangosan elhangozzék* az áldozatot bemutató pap szájából a falajánlási ima: „*Felajánljuk Neked, mint a Föld termését és az emberi munka gyümölcsét. Ebből lesz számunkra az élet kenyere... stb., stb.*”

Léleknemesítő hétvége volt számunkra e mátrai együttlét. Beszélgetés, szentmise és szentségimádás a meghitt kis kápolnában, séták az kora őszi, már barnuló-vörösödő friss-hűvös erdőben, csendes esték a komfortos-barátságos, mégis puritán kis szobákban, a házi süteménnyel és szörppel édesített közös étkezések, mind-mind olyan élmények, melyek után egyre inkább vágyódik a nagyvárosi ember. Nem véletlen, hogy e tájon született *Sík Sándor* talán legszebb verse, melynek néhány sora a szomszédos mátraszentimrei templom falába vésvé olvasható:

*Állni, némán, mint a Mátra,
Nem nézni előre, se hátra.*

*Nem erőlködni befelé sem,
Csak bámulni a létezésen,*

*A parttalanban elmerülni
És úszni benne és örülni*

*Az egyetlen csodának: annak,
Hogy valamik, valakik vannak (...)*

Együttlétünk során *Hagyó* atya

röviden magáról, ill. rendjéről is szólt néhány szót. A Jézus Kistestvérei rendet az éppen a napokban boldoggá avatott Charles de Foucauld (1858-1916) életéről és írásairól ihletve alapították 1939-ben a szaharai Touggourtban, ahol ő embertársait szolgáló remeteként élt egy algériai mohamedán törzs, a tuaregek között. (Ott is halt meg, Roger testvérhez hasonlóan látszólag értelmetlen halállal: egy, a tuaregekkel ellenséges bárbar törzs harcosai elfogták, s kezét hátrakötve lelőtték.) Olyan hittérítő volt, aki életében nem térített meg senkit, mégis példája – az önként vállalt szegénység, az aszkézis, az önmegtartózkodás és az önfegyelem – sokak-

nak ösztönzést adott, hogy őt követve a legkisebbeket, a legelhagyatottabbak szolgálják a világban Azokat, akik ma a világ átvitt értelemben vett sivatagaiban élnek, cigánykaravánokban, nagyüzemi futószalagok mellett, szegénynegyedek omladozó bérházaiban, kórházakban, stb. Hagyó atya, mint a rend egyetlen magyarországi tagja Biatorbágyon él, ahol egy, a „megváltozott munkaképességűek” számára létesített kerámiaüzem vezetőjeként teljesíti a krisztusi parancsot: „*amit egynek a legkisebbek közül tesztek, nekem teszitek*”.

Szende Ákos

Felsőkrisztina naptár – 2006

Január 1. Újév vasárnapja

Január 8. Vízkereszt vasárnapja

Házzszentelést lehet kérni

Január 22-29. Ökumenikus imahét

Február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony

18.00 körmenet a templomban

Február 26. Gyűjtés a katolikus iskolák javára

Március 1. Hamvazószerda

Este 6-kor hamvazószentelés és hamvazás

Március 2. Egésznapos szentségimádás 8-18 óra között

Nagyböjtben minden pénteken 17.15-kor keresztúti ájtatosság

Április 2. Gyűjtés a Szentföld javára

Április 9. Virágvasárnapi körmenet 9-kor

Április 10-11-12. Lelkigyakorlat este 6-kor

Április 13. Nagycsütörtök

A 18 órai szentmise után 21 óráig szentségimádás

Április 14. Nagypéntek –15 órakor keresztút,

18 órakor szertartás, 21-óráig szentsírlátogatás

Április 15. Nagyszombat

szentségimádás 7-18.30 között.

19.00 feltámadási szertartás, szentmise,

körmenet, kb 20.30-21-kor

Május 1-31. Minden este 18.30-kor szentségi litánia

Május 6. vagy **20.** Bérmlás 18 órakor

Május 14. 9.00 elsőáldozás

Május 21. 10.30 Msgr Anthony Stark aranymiséje

Június 11. 9.00 Tanévzáró Te Deum

Június 18. Úrnapja és templombúcsú

Körmenet a 9 órai szentmise után

10.30 Ünnepi szentmise

Július-augusztus szentmisék vasárnap 7.30, 9, 10.30 és 18.00

Július 2. „Péterfilliér” gyűjtés

Július 22. Szentségimádás reggel 8.00-18.00

Szeptember 3. 9.00 Tanévnyitó Veni Sancte

Október - minden este 18.15-kor szentségi litánia

Október 29. Gyűjtés a missziók javára

November 1. Mindenszentek ünnepe

18. órakor a plébánia halottaiért imádkozunk

November 2. Halottak napja

November Karitászt gyűjtés

December 3. Advent első vasárnapja.

Adventben minden hétfőn, szerdán és szombaton 6

órákor rórate szentmise. Minden szombaton a 18

órai szentmise után zsolozsma és ünnepi

gyertyagyűjtés.

December 10. Betegek szentségének felvétele a

10.30-as szentmisén

December 24. 15 órakor pásztorjáték.

December 31. Szent Család vasárnapja

jubiláló házaspárok megáldása

Ministráns lelkigyakorlat Csobánkán

Ádvent második hétvégéjén Csobánkára mentünk, ahol a fél éve fölszentelt, Angyalföldön szolgálatot teljesítő, Török Laci atya tartott nekünk lelkigyakorlat. Kicsiknek is, nagyoknak is egyaránt tanulságosak voltak az „ajándék” köré font elmélkedések. Azt szokás mondani, hogy Karácsonykor nem az ajándékok a fontosak. Márpedig mi ezen a lelkigyakorlaton arra a következtetésre jutottunk, hogy az ajándékok nagyon is fontosak. A beszélgetések alkalmával közelebb kerültünk az ajándékozás lényegéhez, sorra vettük, hogyan, és milyen ajándékokat lehet adni egymásnak... és az Istennek. Megértettük miért jó ajándékozni, és ebben az örömben megsejtettük, hogy Isten volt, aki elsőként adott nekünk ajándékot. Szentmisén adtunk hálát, és Laci atya egyenként adott újmisés áldást mindnyájunknak.

A 2005-ös év második és harmadik negyedének anyakönyve

Halottaink:

1. Fodor Mária sz. Bárkány Erzsébet (57)
2. Galambos Károlyné sz. Domnanits Anna (89)
3. Hubert Béla (66)
4. dr. Péterfy Lajosné sz. Gál Katalin Ella (87)
5. Vágvölgyi Éva Erzsébet (49)
6. Huszt Tibor (79)
7. Kiss Miklós Imréné sz. Tóth Mária Éva (66)
8. Tamás János (91)
9. Kolozsár Andorné sz. Petrányi Mária (73)
10. Varga Gyula (89)
11. Rétfalvi Béláné sz. Maszlagi Etelka (81)
12. özv. Perei Andrásné sz. Kocsis Annamária (75)
13. Kutasi Márta Erzsébet (52)
14. Vajai Tamás Györgyné sz. Nagyiványi Mária Ildikó (59)
15. Tanka Károly László (84)
16. dr. Máriás Henrik (91)
17. Bíró Péterné sz. Szabó Katalin (59)
18. dr. Gyergyay Károlyné sz. Schamer Valéria (85)
19. Talász Eleonóra sz. Hozza Gizella (87)
20. Tamási Károly (93)
21. Veres Ferencné sz. Stefán Mária (87)
22. Gallai Péterné sz. Schmidt Mária (101)
23. dr. Fekete Romualdné sz. Horváth Erzsébet (91)
24. Hajdú Imre
25. Hajdú Imréné sz. Róbert Sára
26. Kukán Imréné sz. Hajdú Mária
27. Kukán Géza
28. Wessely Józsefné sz. Lampl Mária (91)
29. Bihari Istvánné sz. Rocska Mária (75)
30. Vadnai Tiborné sz. Lajos Erzsébet (79)
31. Haulik Béláné sz. Pali Margit (89)
32. Geges Józsefné sz. Barticz Mária (86)
33. dr. Benedek Nándorné sz. Szuromi Ilona (85)
34. Soós Andrásné sz. Kertész Zsuzsanna (64)
35. dr. Madaras Aurél (88)
36. Horváth Márta (67)
37. dr. Kormanik Zoltánné sz. Kondor Erzsébet (89)
38. Körmendy Józsefné sz. Hahn Irma (95)
39. Polesch Antalné sz. Jiresek Ida (85)
40. dr. Holtság Józsefné sz. Kereszti Zsuzsanna (93)
41. Albóci Ferenc (62)
42. D'Elia Ferencné sz. Tóth Veronika (71)
43. Ilyés Pálné sz. Pap Mária (98)
44. Draxler Gottfriedné sz. Németh Rozália (97)
45. Szabó Sándor (85)
46. Kiss Jenőné sz. Ferencz Margit (75)
47. Gulyás Ernőné sz. Cseke Margit (84)
48. Gulyás Ernő (1977.)
49. Stolz Tamás Róbertné sz. Szentágotai Sarolta Margit (73)
50. dr. Padányi Józsefné sz. Schröder Emma (87)
51. Tili Károlyné sz. Ughi Emilia (91)
52. Tábori János (75)
53. Soulavy Jenő (73)
54. dr. Héjj László (83)

55. Kuzsel Károlyné sz. Goller Katalin (92)
56. özv. Fekete Józsefné sz. Rácz Irén Éva (81)
57. Czerula Pál (54)
58. Reményik Kálmán (77)
59. Lajos Attiláné sz. Koppány Klára (71)
60. Sárfi Istvánné sz. Kató Erzsébet (82)
61. Vajda Endréné sz. Szécsi Erzsébet (84)
62. dr. Molnár Lajosné sz. Romhányi Anna (86)
63. Székely Miklós (70)
64. özv. Szakolczai Dezsőné sz. Paulikovics Margit (87)
65. Zsigmond Pálné sz. Tóth Ilona (1967.)
66. Zsigmond Ilona Malvin (1975.)

Kereszteltek:

1. Mezey Veronika Mária (2004.)
2. Pohl Boglárka Ilona (2005.)
3. Takács Zita Márta (2004.)
4. Kovács Villő Rita (2004.)
5. Madarassy Petra Anikó (2004.)
6. Almay Nóra Kinga (2004.)
7. Udvaros Marcell Alfonz (2005.)
8. Rohály Mihály Barnabás (2005.)
9. Kovács Benedek (1995.)
10. Csepregi Vivien Mária (1995.)
11. Csepregi Brigitta Anna (1998.)
12. Oláh Viktória Boglárka (1996.)
13. Dragoin Magdolna Alexa (2005.)
14. Szuromi Marcell (2004.)
15. Svastits Attila Péter (2004.)
16. Svastits Krisztina Katalin (2004.)
17. Horváth Levente Sándor (2004.)
18. Greschik Boglárka Sára (2005.)
19. Menyhárt Bence Márton (2005.)
20. Pogácsás Eszter Anna (2004.)
21. Terjék Timea Emilia (2005.)
22. Lichter Jessica Maria (1997.)
23. Soós Anna Petra (2004.)
24. Poprády Levente Botond Kristóf (2004.)
25. Poprády Péter Csongor (2004.)
26. Della Donna Rocco (2002.)
27. Della Donna Giacomo (2004.)
28. Papp Ágoston (2005.)
29. Losonczy Franciska (2003.)
30. Szirtes Laura (2004.)

Esküvők:

1. Vörös Álmos – Gáspár Júlia
2. Draguin Marius Constatin – Nagy Brigitta
3. Végh Ákos – Bihari Krisztina
4. Sármay Benedek – Láng Katalin
5. Kiss László – Béla Ágota
6. Tihanyi Tamás- Bakó Klára
7. Tóth Dániel – Szalai Hajnalka
8. Nagy Zoltán Levente – Horváth Nóra
9. Biczók András – Zrínyi Veronika

A kántor úr, ha úgy tetszik, tanító úr vagy éppen tanító bácsi, december elején egy olyan napon, amikor az égen gyülekező felhőkből újabb havazásra lehetett következtetni és teljes bizonyossággal tudni lehetett, hogy a karácsony az idén se marad el, kijelentette a tanítás végén, hogy

- Néhányan azok közül, akik betlehemesek szoktak lenni, feljönnek velem a padlásra. Meg kell győződnünk róla, rendben van-e minden a ládában.

Csodálatos láda volt ez! Hűséges és titoktartó. Egész esztendőben, vagyis karácsonytól karácsonyig rejtegette mind azt a tárgyat, amire szükség volt a betlehemezéshez: a fehérből elsárgult ministránsingeket, amelyeket a plébános úr, aki valamikor, egészen zsenge ifjúságában, maga is lelkes betlehemes volt, az iskolának ajándékozott az angyalok és Máriácska számára, egy hajdani lepedő darabkát, az lesz majd Máriácska fátyla, több szép nagy gyertyát, angyalszárnyakat, egy betlehemi fényes csillagot, annak szára is volt és a fiatalabb pásztor vitte a menet élén. Suba, ködmön, szőrkuksma nem tartozott a kincsesládához. Az ilyesmit minden pásztor saját magának szerezte be a családból, a rokonságból. A ládában a legtöbb helyet maga a „Betlehem” foglalta el, amit majd a pásztorok fognak vinni. Persze felváltva.

Minden megvolt, a sárgásfehér ingek is kimosva, kivasalva várakoztak egymás tetejére rakva, ahogy a mamák az előző karácsony után gondosan elhelyezték. A betlehemesek rövid énekpróbát is tartottak sebtiben ott a padláson. A tanító úr azt is megkérdezte, akarnak-e változtatni a szerepek elosztásán. A gyerekek gondolkodtak. Ki legyen az öreg pásztor, vagyis a csapat vezére? Maradjon Bógyi Fero, ha vállalja. Okos és tréfás gyerek. Éppen ilyen kell. Maradt. Szent József ki akar lenni, fiúk? Jó volt a tavalyi Rác Jóska, de már elvégezte az iskolát. Akadt Szent József is. A tavalyi Máriácskához mindenki ragaszkodott, mert a lányok közül senki, de senki nem tudta olyan csodálatosan énekelni az altatódalt a kis Jézuskának mint

BETLEHEMESEK

Becse, aki megértette a Böske vagy Bösike nevet is. Meg hát, ahogy egyszer Varga Laci mondta: »ennek a Bösének nincs akkora szája mint a többi lánynak, valamivel kisebb van neki.” Lehetne ugyan pár angyallal és néhány pásztorral több is, de hát kicsik a pitvarok, nem férünk be többben, mondták és ebbe bele is nyugodtak

A szünidő első napjának reggelén a tanító úr az iskola kapujában búcsúztatta a kis csapatot. Lelkükre kötötte, a szabadban ne énekeljenek, mert a hideg bemegy a torkukon és holnap már beszélni se lesznek képesek. A hó már esett, még pedig rendesen ám! Tanítójuk megvárta, amíg befordulnak az első házba. A Szent Család, a pásztorok, és az angyalok. Nyugodt volt. Tudta, hogy a háziak néhány perc múlva együtt fognak énekelni a betlehemesekkel.

Déli anyi háznál voltak már, hogy a betlehemeseknek a falusi illem szerint kijáró ajándékok cipeléséből még az angyaloknak is kijutott. No persze, az ilyen finomságokból a többi, nem betlehemező iskolás is részesülni fog. Volt az ajándékok között egy különösen ingerlő jókora kolbász. „Ha ezt feldaraboljuk, alig jut egyre valamennyi” — akadémikuskodott valaki. Az okos Bógyi Fero rábólintott: „még ebbe a házba menjünk be, aztán megbeszéljük a dolgot.” „Hanem tudjátok-e – így a Szent Család feje – tegnap elvitte a gazdát ebből a házból a mentő. Pap János bácsit. Vértett a gyomra.” Csend lett. De bementek és mintha szebben énekeltek volna mint eddig. A két nagyobbacska gyerek ámulattal figyelte a kis csapatot, a nagyobbiknak eszébe jutott, hogy ezeket a karácsonyi dalokat ők is tudják már. Hát rázendített és tiszta tudóbból velük együtt fújta. A kicsi pedig szaladt a fákamrába az anyjukért, jöjjön gyorsan, hallgassa ő is, hiszen ez gyönyörű. Veron néni, a nagymama, aki már hosszú ideje fel sem tudott kelni az ágyból, valami nagyon szépre gondolhatott, ami igen régen eshetett meg, mert kisimult és megnyugodott az arca. A legkisebb is feléb-

redt a bölcsőben, de nem sírt, inkább nagy, csodálkozó szemeket meresztett. Az öreg pásztor bolondozásai még Veron nénit is megnevettették. Ahogy véget ért a betlehemes játék, Ferohoz fordult. „Te, te, az a nagy botos gyerek! Nem te szoktál ministrálni meg a persellyel jární? No ugye, hogy jól emlékszem rád.” Kotorászott valamit és előhúzott egy szép, fényes egypengős pénzdarabot. Bógyi Fero ilyen szép pénzt és egyáltalán ilyen nagy pénzt még sose látott. Errefelé csak tíz, húsz filléretet dobta be a perselybe az emberek. Nagyon megdolgoztak azért is. „Rád bízom. Látnod, nem tudok jární, karácsonykor se mehetek el a templomba. Az éjféli misén dobd be, előbb ne”. Fero a subája bal zsebébe dugta a pénzt, hogy össze ne téveszthesse más egypengős érmével, ami különben nem is létezett. „Veron néni, minden meglesz kívánsága szerint. Az öregasszony folytatta. „Imádkozzatok ti is, hogy a jó Isten gyógyítsa meg a fiamat. Helyette inkább engem fogadjon el.” Fero nyelt egyet és félre fordult. A többi fiú úgyszintén. Csak a lányok mertek nyíltan sírni. „Veron néni – válaszolt Bógyi Fero – ígérem, meg fogjuk tenni.” Szent Józsefnek mozgott a szája, azt mozogta, hogy „kolbász, kolbász”. Máriácska a fejével igent bólogtatótt. Fero folytatta: „De hagy adjam át a mi ajándékunkat.” És átnyújtotta a szép, fényes, hosszú kolbászt Veron néni menyének, a ház asszonyának, aki bármilyen törekeny is, most már a favágást is, meg az összes férfimunkát is végezni fogja a beteg helyett. Feronak még mindig volt mondanivalója. „Nem sokára átöltözve visszajövünk mi pásztorok, elhanyagoljuk a havat a ház körül és anyi fát aprítunk, megnyit csak bírunk, hogy minél tovább elegendő legyen. Dicséretesek. Áldást kívánunk a ház népére.” Mindenki illedelmesen köszönt, az egyik pásztor rázendített valami különösen nagyon szép énekre, Máriácska hangja messzire kicsengett a betlehemi kórusból és ha valaki beleláthatott volna a fejekbe, elámult volna, milyen további tervek voltak éppen születőben.

Kalásziné Gácsfalvi Lili

Népi jámborság és kortárs művészet a 21. században

A Magyar Liturgikus Bizottság ez évi konferenciája a népi jámborság és liturgia 21. századi egymáshoz kapcsolódását tárgyalta. Az előadássorozaton (moderátor: *Pákozdi István*) az egyházi közélet neves szakemberei (pl. *Füzes Ádám*, *Káposztássy Béla*) mellett a kapcsolódó tudományágak világi tudósai (pl. *Mohay Tamás* néprajzkutató) szerepeltek. Az alábbiakban egy a templomépítés küszöbén álló közösség számára kiemelten hasznos előadás vezérgondolatára hívjuk fel a figyelmet, amelyet *Bakonyvári M. Ágnes* művészettörténész, a *Vox Artis* alapítvány elnöke tartott a leghétköznapibb formában templomi berendezésekben és kegytárgyakban realizálódó modern egyházművészetéről.

Az előadónő az evangéliumi mérce mellett a biblikus, liturgikus, antropológikus és ökumenikus ismérvet tartotta napjaink egyházi művészeti emlékeinek jellemzőiként a II. Vatikáni Zsinat *Sacrosantum concilium* című konstitúciója fényében. Érdemes ezeket továbbgondolni! A biblikusság az alkotó előismereteit feltételezi, amelyet – bármekkora fokú is a művészi szabadság – nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ez az ismérv gyakran bizonyítvány is a művész dogmatikai és ikonográfiai ismereteiről, amelyek tanulhatók és tanulandók. Sok helyen sok felől, de talán nem elégszer hangzik el, hogy egy istentiszteleti színtérben minden a szent liturgiának alárendelendő, legyen az zene, mozgás vagy képi ábrázolás. A szépség és az egyszerűség mellett a praktikum szempontja sem elhanyagolható, erre kiváló példák templomunk a legutóbbi átalakításhoz képest új tárgyai. Az antropológikusság véleményünk szerint az egyik legsúlyosabb, leggyakrabban áthágott céhes szabály. Nem minden művész vagy művészeti szakember ismeri el, de tény, hogy templomtérbe nem való olyan alkotás, amely egy átlagizlésű hívőben furcsasága, miatt megbotránkozást kelt. A

templom nem a művészeti kísérletezés helye. Itt nemcsak a posztmodern festészet és szobrászat bizonyos alkotóinak nyak nélküli, a mindennapi ember számára agyonstilizált festményeire, szobraira kell gondolni, hanem azokra a naiv tucatművekre is, amelyeket gyakran jó szándékkal, híres nemzetközi vagy magyar műalkotások kompozícióit utánozva készítettek lelkes hívek.

Jelen sorok írója hozzászólásban utalt a műemléki védelem egyes szempontjaira is. Liturgikai szempontból ugyanis megakadályozandónak véljük a manapság főleg vidéken jelentkező szemléletet, amely klasszikus stílusban (romantika, barokk, copf stb.) épült templomok terében kiállítási lehetőséget, hosszú tavú jelenléteket biztosít gyakran oda nem illő, más kontextusban értelmezhető műveknek. Az előadás óta újabb kedélyborzoló gondatlanság tanúi voltunk Miskolcon az Avasi templomban, amelynek későgótikus térszerkezetét a szentélyfejen durván megbontották az új, modern elektromos orgona köré felhúzott, akolszerű kántori válaszfalal.

A művészettörténész előadása másikkal részének megállapítása is rendkívül imponáló volt, amelyben ikonográfiai szigort sürgetett a népi jámborság és kegyesség tárgyain, ábrázolásain is. Elegendő a Ferenciek terén a nagy egyházi kiadók szentképeit szemügyre venni, hogy megtapasztalhassuk, mennyire egymás mellett él a búza és a konkoly. A szentimentálisan túlfűtött, néha naivan gyermekded képek felszaporodása az „otthoni oltáron” gyermeki ismeret alapján nyugvó, ugyanakkor barokk jelleggel triumfáló egyházképet alakít ki (utóbbi a II. Vatikáni zsinat is elvetendőnek tartja). Miért van ezekre kereslet? A válasz egyszerű: mert nincs más. Valóban az lenne a megoldás, ami az előadáson elhangzott: korábbi korok műalkotásainak reprodukálása, amely hosszabb távon egy alapvető esztéti-

kai műveltséget is magával hozhat a hívők számára. Ebben a Mi missziónkra is szükség van, s egyházművésztünk mellett tehetünk hitet, ha a keresztszülők idén *MS Mester* Vízitációját ábrázoló képeslapot kapnak a „jól bevált” fenyőfás-pufók angyalkás helyett. Szerénytelenség nélkül állíthatjuk, hogy templomunk zsinati szelvényben fogant hittanversenyén rendkívül jól „vizsgáztak” a hittanosok és szüleik, hiszen két ízben is a magyar közgyűjtemények festményeiről készült A/4-es xerox másolat színezése, kiegészítése, kommentálása volt a karácsonyi feladat.

A jelenlegi egyházművészet nívós darabjainak legfőbb fórumává vált időközben a Kecskeméti megrendezett *Kortárs Egyházi Biennálé*. Ez azonban nem helyettesítheti az ikonográfiai képzést, amely szerencsére egyre több egyházi felsőoktatási intézményben megjelenik (pl. a PPKE Hittudományi Karán *Farkas Attila*, az Apor Vilmos Főiskolán *Farbaky Péter* óráin).

A keresztény művészet fejlődésének befogadói szinten való egységes ábrázolására törekedett a Kölni Katolikus Világifjúsági Találkozón az a képzőművészeti kiállítás is, amelynek vezetőjébe *Joseph Ratzinger* elmélnedések kerültek német és olasz nyelven. A tárlaton a krisztológiai témák szerint csoportosultak az alkotások, így kerültek egymás mellé koraközépkori és XIX. századi ikonok, *El Greco* és *Picasso* festményei. Az egyik igen érdekes, kortárs alkotás címe „Betlehemi éjszaka” volt. Az egységesen mélykére festett vásznon egy hajszálvékony, aranysárga csík húzódott végig. Sokan elmerengtünk jelentésén, beszélgettünk róla, mégsem merült fel egyetlen pillanatra sem, hogy istentiszteleti térben lenne a helye. Együtt gondolkodás. Valahol itt kezdődik a mindennapi liturgia kísérőelemeinek felelősségteljes kiválasztása és elhelyezése.

Jakab Péter

A harmaddiploma harmada – (Be)képzelt riport

Azok akik november 19-én lemaradtak Vörös Boglárka diplomakoncertéről, talán nem is tudják, hogy mit hagytak ki. Igazából én sem nagyon tudtam, emiatt megkönyékeztem kérdéseimmel az érintettet, aki (tetetett) örömmel válaszolt. Az erről az eseményről készített jegyzeteimet tartalmazó papirost persze ezután szinte azonnal elveszítettem, de ez nem akadályozott meg abban, hogy fotografikus memóriámat felhasználva rekonstruáljam az eseményeket. Kár, hogy az esetemben a fotografikus memória csak képek, és nem hang visszaidézésére alkalmas. Ezért így sikerült:

Helló Bogi! Hallom diplomakoncerted volt már megint. Mégis miért, az előző nem sikerült?

Dehogynem, az is ötös lett.

Akkor mi ez már megint? Nem elég egy diploma, kettő kell a felhőtlen élethez?

Ez már a harmadik lesz, de az élet még így sem lesz felhőtlen...

(Levegőért kapkodva) Hr, Hram, Harm, Harmadiiiiik!? Én kilenc év alatt nagy nehezen megközelítettem az elsőt... Azt hiszem, rossz iskolába iratkoztam be. És mégis mik ezek a diplomák, soroljad csak, hogy egyen az irigység.

Volt egyszer egy szolfézstanári, aztán tavaly a karvezetés, amin szintén segített a szkóla, meg most ez a kis kicsinység egyházzeneiből.

A tavalyiról rémlik valami, egy gigantikus hodályban léptünk föl, hol is?

A Zeneakadémián.

Igen már emlékszem, nemhiába fotografikus a memóriám.

És el kell mondanom, te

énekeltél akkor a legszebben a kórusból! *(Erre az interjúrésze nem emlékszem teljesen tisztán, de semmi sem zárja ki azt, hogy nem monda)*

Köszönöm, és a mostani hogy sikerült?

Ez is ötös lett, a vizsgabizottság egyhangú döntése nyomán.

És mit mondott a végén a Pierrot?

Az egy másik bizottság, az enyémekben olyan komolyzenei nagyságok voltak, mint Menczel János, Dobszay László, Enyédi Pál, Merczel György, Bódis Tamás és Soós András, akik különben mind az én tanáraink.

Akkor az egy templomi négyzetméterre eső zenetanárok száma meglehetősen magas lehetett. Ez a Dobszay László viszont ismerős valahonnan, pedig nem erősségem a liturgikus-egyházzenei irodalom. Nem írt valami könyvet?

Az ő keze van többek közt az Éneklő Egyházban.

Mármint miatta kell énekelni a misén?

(kicsit megkapaszkodik az asztalban) Nem, ő csak szerkesztette.

Igen, már tudom, az a vastag fekete könyv, amiből olyan sok van a plébánián, de mégsem a Biblia!

Na ugye, még te is ismered, pedig nem erősséged a liturgikus-egyházzenei irodalom.

Na szép, az ember kiéneklei a tüdejét a diplomáért, és utána ezt kapom. Megnézheted mikor segítelek diplomához mégegyszer.

Meg is nézem a naptárban, *(Lapozgatni kezd egy kis füzetben)* úgy látom májusban. Akkorra kell egy liturgikus témájú koncertet végigvezényelnem, hogy meglegyen ez a diplomám is.

Miért, amit itt énekeltünk az nem volt elég?

Nem teljesen, sőt még egy elméleti vizsgám is lesz február elsején, Sosem találd ki, kinek az ünnepéből.

Keresztelő Szent János?

Hogy találd ki?

Ez nem az igazi interjú, hanem a visszaemlékezésem rá. Az emlékeimet szabadon tudom módosítani. De mégis miért ragaszkodsz ennyire a Felsőkrisztinavárosi Plébánia Kórusához?

Ti vagytok az én kabalakórusom. És Dobszay László is nagyon megdicsért minket, amikor azt mondta, hogy „...a liturgikus reform idején erről álmodtunk, hogy különböző korosztályok együtt énekelnek ...”, és közben szemmel láthatóan meg volt hatva.

És mondd, volt már hasonlóan emlékezetes diplomakoncert a világ teljes egyházzene-történetében valaha?

Csak a közelmúltból egy évfolyamtársnőm koncertjét tudnám felidézni hirtelen, ahol bár remekül énekeltünk, elrontotta a hangulatot, hogy annyi szűnyog volt, és hogy a Tanár Úr igen határozottan hiányolta a karnagyit dobogót.

Most volt karnagyit dobogód?

Nem, de nem is hiányolta. Lehet, hogy csak szűnyoggal fertőzött templomban elengedhetetlen.

Azért majd májusra szerezz be egyet, lehet hogy lesz néhány korai szűnyog. Hol is akarod majd tartani a májusi koncertet?

A régi zeneakadémián szeretném. És az lesz az utolsó harmada a harmaddiplomáért vívott küzdelmemnek.

A harmaddiploma harmada? Milyen jó cím lenne!

Felhasználhatom?

NEM!

Ezek az én emlékeim!

Természetesen szeretném, sőt ragaszkodom ehhez a címhez!

Hát ha ennyire erősködsz... És mégis mi leszel ha nagy leszel. Mármint nagynevű harmad-diplomás alkarnagy-szolfézsztanár-egyházzenész?

Szívesen lennék magántanár például. Mondjuk megtaníthatnám neked, hogyan szerezz diplomát időben.

Kösz, az rámfér. Valami saját szerzeményt nem akarsz majd tanítani nekünk?

Szeretnék, de ahhoz még fejlődötök kell, talán elkezdhetnék egy beéneklős rigmussal.

Ó mindig is a beéneklés volt a kedvenc részem a próbából! (erre sem emlékszem biztosan, de hát amúgy is annyi badarságot szoktam beszélni) Elénekelnéd?

Mendegél a mandarin, errejár a dongó zümmögve döngicsél. (Énekel, a közönség tapsol)

Mendegél a mandarin, errejár a dongó zümmögve döngicsél. (Szintén énekel, az anyagi kár jelentős)

Igen, egyeseknek külön próbákon kell majd résztvenniük.

Úgy véled nekem is kéne? Én azért nem vagyok ennyire lelkes...

Én sem vagyok konstans buzgó, mindig kell valami cél, ami lelkesít.

És ha már kitapétáztad a falat diplomákkal mi lesz ez a cél?

Nem is tudom, talán rögtön utána kifestem a lakást.

Jelenlegi legfontosabb cél?

Befejezni ezt az egyre terebélyesedő interjút.

Tőkés Géza

Hirdetések

Karácsonyi Nagyéneklés

Közeledik karácsony. Bizonyára mindenkinek vannak kedves karácsonyi énekei, ám mindannyian tapasztaljuk, hogy kevés az alkalom – egy-kettőre véget ér a karácsonyi ünnepekör, s alig marad idő a jóízű éneklésre!

A szentmise idejébe nem fér bele több ének – adjunk hát egy külön alkalmat a közös éneklésre!

December 27-én, kedden délután – talán a háziasszonyok gondja is kevesebb már – **17 órától 18 óráig** szeretettel hívunk mindenkit a templomba, aki szívesen végigénekelné a karácsonyi ünnepekör ismert és kevésbé ismert népekeit!

A rövid órába reményeink szerint belefér egy-két könnyebb kórusének, a kiskórus hangszereseinek rövid darabjai, néhány elmélkedő karácsonyi gondolat is.

Karácsonyi virrasztó zsolozsma

Minden ünnep valójában a virrasztással kezdődik. „KRISZTUS MEGSZÜLETETT NÉKÜNK, JÖJJETEK, IMÁDJUK!” énekeljük majd 24-én éjjel 11 órakor, a zsolozsma elején.

A három zsoltár, majd az olvasmányok és rezponzóriumok karácsony hittitkaira tanítanak minket, megvilágítva az ünnep mélyebb tartalmát. Nem könnyű, de nagyon szép feladat a zsoltárok nyelvének megértése: hinnünk kell abban, hogy az Egyház a liturgián keresztül is tanít bennünket!

A közös imádság után, már előkészülve és ráhangolódva az örömhírré, vehetünk részt az éjféli misén!

Képzőművészeink

A plébániai missziós napok alkalmával három képzőművész mutatta be alkotásainak egy részét a plébánián, osztatlan sikert aratva. Többen kérdezték, hogy lehet-e vásárolni tőlük. A válasz: igen, lehet. Ezért az alábbiakban közöljük a művészek nevét és elérhetőségüket:

dr Várallyainé Andrejszki Katalin

bőrműves, selyemfestő a „Népművészet ifjú mestere”

Tel: 395-2389; e-mail: k_andrejszki@freemail.hu

Orient Enikő

textilművész

Tel.: 355-5204

Mózesy Egon

ötvösművész

Tel.: 212-4317

A Felső-krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia közösségének lapja

Megjelenik évente hatszor: Adventre, Böjtelőre, Nagyböjtre, Húsvétra, Te Deum-ra és Veni Sancte-ra

IX. évfolyam, 1. szám 2005. advent

Szerkesztik: Babics Balázs, Béres György, Lukács Kriszta, Szende Ákos, Szerdahelyi Csongor, Vasdinnyey Miklós

Ötleteiket, észrevételeiket várjuk a sekrestyébe vagy a felsokrisztina@freemail.hu e-mail címre.